

Binomi 6 – Kertauskoe – malliratkaisut

A1

a)

Lasketaan, paljonko on 21,5 % 2800 eurosta.

$$0,215 \cdot 2800 \text{ €} = 602 \text{ €}$$

Ennakonpidätys on 602 €.

b)

Palkasta pidätetään erilaisia maksuja yhteensä 21,5 % + 7,15 % + 1,5 % = 30,15 %.

Tilille tulee palkkapäivänä 100 % - 30,15 % = 69,85 % palkasta.

$$0,6985 \cdot 2800 \text{ €} = 1955,80 \text{ €}$$

Tilille tulee 1955,80 €.

Vastaus **a)** 602 €

b) 1955,80 €

A2

a)

Nettokorkokanta on $i = 0,7 \cdot 3,2 \% = 2,24 \% = 0,0224$.

Talletussumma on $k = 1600,00 \text{ €}$.

Lasketaan nettokorko, kun talletusaika on 5 kuukautta eli $t = \frac{5}{12}$.

$$r = kit = 1600,00 \cdot 0,0224 \cdot \frac{5}{12} = 14,933 \dots = 14,93 \text{ (€)}.$$

Nettokorkoa kertyy 14,93 €.

b)

Nettokorkokanta on $i = 0,7 \cdot 4,5 \% = 3,15 \% = 0,0315$.

Talletussumma on $k = 1600,00 \text{ €}$.

Nettokorko on $r = 16,57 \text{ €}$.

Muodostetaan yhtälö ja ratkaistaan talletusaika t (a).

$$r = kit$$

$$16,57 = 1600 \cdot 0,0315t$$

$$16,57 = 50,40t \quad || : 50,40$$

$$t = \frac{16,57}{50,40}$$

$$t = 0,3287 \dots \text{ (a)}$$

Muutetaan vuodet vuorokausiksi.

$$0,3287 \dots \text{ a} = 0,3287 \dots \cdot 365 \text{ vrk} = 120,00 \dots \text{ vrk} \approx 120 \text{ vrk}$$

Talletusaika on 120 vrk.

Vastaus a) 14,93 €

 b) 120 vrk

A3

a)

Koska eurolla sai vähiten puntia vuonna 2020, euron kurssi oli puntaa vastaan heikoin vuonna 2020.

b)

Vuonna 2017 eurolla sai 1,1330 £ ja vuonna 2021 eurolla sai 1,1782 £. Koska eurolla sai myöhemmin enemmän puntia, euron arvo vahvistui eli revalvoitui.

Lasketaan revalvaatioprosentti.

$$\frac{1,1782 - 1,1330}{1,1330} = 0,0398 \dots \approx 4,0 \%$$

Euro revalvoitui 4,0 %.

c)

Valuutanvaihtopiste myy Nellalle puntia, joten laskussa käytetään myyntikurssia
1 £ = 1,3031 €.

Muodostetaan verrantoyhtälö ja ratkaistaan puntien määrä x .

$$\begin{aligned} \frac{1}{1,3031} &= \frac{x}{380} \\ 1,3031x &= 380 \quad \parallel : 1,3031 \\ x &= 291,612 \dots \\ x &\approx 291,61 \text{ (£)} \end{aligned}$$

Matkan jälkeen Nellalla on $291,61 \text{ £} - 240,00 \text{ £} = 51,61 \text{ £}$. Lasketaan, kuinka monta euroa Nella saa takaisin. Ostokurssi on $1 \text{ £} = 1,0981 \text{ €}$.

$$51,61 \text{ £} = 51,61 \cdot 1,0981 \text{ €} = 56,672 \dots \text{ €} \approx 56,67 \text{ €}$$

Nella saa takaisin 56,67 €.

Vastaus a) 2020 b) revalvoitui 4,0 % c) 56,67 €

A4

a)

Osakkeen arvo ensin 0,54 – kertaistui, sitten 1,15 – kertaistui ja lopuksi 1,34-kertaistui.

Olkoon osakkeen alkuperäinen arvo a . Lasketaan uusi arvo muutosten jälkeen.

$$a \cdot 0,54 \cdot 1,15 \cdot 1,34 = 0,83214a$$

Osakkeen arvo oli noin 83,2 % alkuperäisestä eli arvo oli pienempi.

b)

Merkitään kysyttyä muutosprosenttikerrointa kirjaimella x .

Muodostetaan yhtälö ja ratkaistaan x .

$$a \cdot 0,54 \cdot 1,15 \cdot x = a \quad || : (a \cdot 0,54 \cdot 1,15)$$

$$x = \frac{a}{a \cdot 0,54 \cdot 1,15}$$

$$x = 1,6103 \dots$$

$$x \approx 161,0 \%$$

Kasvuprosentin pitäisi olla $161,0 \% - 100,0 \% = 61,0 \%$.

Vastaus a) pienempi

 b) 61,0 %

B5

a)

Toni maksaa kunnallisveroa, eläkemaksua ja työttömyysvakuutusmaksua yhteensä $19,50 \% + 7,15 \% + 1,5 \% = 28,15 \%$.

Tämän lisäksi Toni maksaa tuloveroa 5921,06 € ja muita maksuja 466,93 €.

Lasketaan verojen ja maksujen kokonaismäärä.

$$0,2815 \cdot 57345 \text{ €} + 466,93 \text{ €} + 5921,06 \text{ €} = 22530,6075 \text{ €} \approx 22530,61 \text{ €}$$

b)

Toni maksaa veroja yhteensä

$$0,1950 \cdot 57345 \text{ €} + 5921,06 \text{ €} = 17103,335 \text{ €} \approx 17103,34 \text{ €}.$$

Lasketaan, kuinka paljon tämä on Tonin ansiotuloista.

$$\frac{17103,34}{66827,68} = 0,2559 \dots \approx 25,6 \%$$

Vastaus a) 22 530,61 €

 b) 25,6 %

B6

a)

Muodostetaan indeksisarja taulukkolaskentaohjelman avulla.

- Perusajankohtana on vuosi 2015. Verrataan kaikkia arvoja vuoden 2015 hintaan 1,46 €/l.
- Kerrotaan jakolaskun tulokset luvulla 100. Näin saadaan indeksin pisteluvut.

Bensiinin litrahinta (98E)		
Vuosi	Hinta (€/l)	indeksi
2015	1,46	100
2016	1,49	102,1
2017	1,57	107,5
2019	1,65	113,0
2020	1,51	103,4
2021	1,73	118,5

b)

Muodostetaan verrantoyhtälö ja ratkaistaan bensiinin hinta vuonna 2018 (x).

$$\frac{100}{102,20} = \frac{1,46}{x}$$
$$x = 1,492 \dots$$
$$x \approx 1,49 \left(\frac{\text{€}}{\text{l}} \right)$$

c)

Muodostetaan muunnoksessa käytettävä laskukaava muuntamalla vuoden 2015 hinta vuoden 2021 rahaksi. Merkitään indeksin mukaista vuoden 2021 hintaa kirjaimella x.

$$\frac{x}{1,46} = \frac{105,82}{100}$$
$$x = \frac{105,82 \cdot 1,46}{100}$$

Bensiinin litrahinta (98E)			
Vuosi	Hinta (€/l)	kuluttaja- Indeksi	2021 rahana
2015	1,46	100,00	1,54
2016	1,49	100,35	1,57
2017	1,57	101,10	1,64
2019	1,65	103,25	1,69
2020	1,51	103,55	1,54
2021	1,73	105,82	1,73

Kirjoitetaan laskukaava soluviittauksen avulla.
=105,82***litrahinta**/**indeksi**

Kopioidaan kaava sarakkeessa alaspäin muihin soluihin.

Verrataan vuoden 2015 hintaa 1,54 €/l vuoden 2021 arvoon 1,73 €/l.

$$\frac{1,73 - 1,54}{1,54} = 0,1233 \dots \approx 12,3 \%$$

Hinta on kasvanut 12,3 %.

Vastaus

a)

2015	2016	2017	2019	2020	2021
100,0	102,1	107,5	113,0	103,4	118,5

b) 1,49 €/l

c) kasvanut 12,3 %

vuosi	2015	2016	2017	2019	2020	2021
hinta 2021 rahassa (€/l)	1,54	1,57	1,64	1,69	1,54	1,73

B7

Lasketaan jokaisen kuukauden talletukselle korko taulukkolaskennan avulla.

- Korkokanta on $i = 1,8 \% = 0,018$
- Talletuksen suuruus kuukausittain on 250 €

Merkitään taulukkaan korkoajat kuukausina.

- Pisin korkoaika on ensimmäisenä kuuna tehtävällä talletuksella, joka kasvaa korkoa 12 kuukautta.
- Lyhin korkoaika on viimeisen kuun alussa tehtävällä sijoituksella, joka kasvaa korkoa vain yhden kuukauden.

Lasketaan korkokaavan $r = kit$ avulla korko jokaisen kuukauden sijoitukselle.

	A	B	C	D
1				
2		talletuskuukausi	talletusaika (kk)	Korko (€)
3		1.	12	4,5
4		2.	11	4,125
5		3.	10	3,75
6		4.	9	3,375
7		5.	8	3
8		6.	7	2,625
9		7.	6	2,25
10		8.	5	1,875
11		9.	4	1,5
12		10.	3	1,125
13		11.	2	0,75
14		12.	1	0,375
15			yhteensä	29,25

1. Muodostetaan koron laskemiseksi kaava.

$$=250*0,018*C3/12$$

2. Kopioidaan kaava seuraaville 11 riville.

3. Lasketaan korkojen summa.

$$=SUMMA (C3 : C14)$$

Korot ovat vuoden ajalta yhteensä 29,25 €.

Tilille talletetaan yhteensä $12 \cdot 250 \text{ €} = 3000 \text{ €}$.

Tilillä on vuoden lopussa siis $3000,00 \text{ €} + 29,25 \text{ €} = 3029,25 \text{ €}$.

Vastaus 3029,25 €

B8**a)**

Verollinen hinta on $100\% + 14\% = 114\% = 1,14$ verottomasta hinnasta.

$$1,14 \cdot 5,35 \text{ €} = 6,099 \text{ €} \approx 6,10 \text{ €}$$

Verollinen hinta on 6,10 €.

b)

Verollinen hinta on siis 114 % verottomasta hinnasta.

Muodostetaan yhtälö ja ratkaistaan veroton hinta x .

$$\begin{aligned} 1,14x &= 34 \\ x &= 29,824 \dots \\ x &\approx 29,82 \text{ €} \end{aligned}$$

Lasketaan, kuinka monta prosenttia hinnasta on veroa.

$$\frac{34 - 29,82}{34} = 0,1229 \dots \approx 12,3 \%$$

c)

Muodostetaan yhtälö ja ratkaistaan veroton hinta x .

$$\begin{aligned} 1,14x &= 45 \\ x &= 39,473 \dots \text{ (€)} \end{aligned}$$

Mikäli vero laskisi 6 prosenttiyksikköä, vero olisi $14\% - 6\% = 8\%$.
Tällöin verollinen hinta olisi 108 % verottomasta.

$$39,473 \dots \text{ €} \cdot 1,08 = 42,631 \dots \text{ €} \approx 42,63 \text{ €}$$

Hinta alenisi $45,00 \text{ €} - 42,63 \text{ €} = 2,37 \text{ €}$.

Vastaus **a)** 6,10 € **b)** 12,3 % **c)** 2,37 €

B9**a)**

Merkitään pääomatuloa kirjaimella x .

30 000 eurosta maksetaan veroa 30 % eli $30000 \cdot 0,3$.

Tämän yli menevästä osasta $x - 30000$ maksetaan 34 % eli $(x - 30000) \cdot 0,34$.

Veron lauseke (€) on siis $30000 \cdot 0,3 + (x - 30000) \cdot 0,34 = 0,34x - 1200$.

b)

Sijoitetaan a-kohdan lausekkeeseen $x = 45000$ (€) ja lasketaan veron suuruus.

$$0,34 \cdot 45000 - 1200 = 14100 \text{ (€)}$$

Veron suuruus on 14 100 €.

c)

Osinkotuloista verotettavaa on $100 \% - 25 \% = 75 \%$.

Sijoitetaan a-kohdan lausekkeeseen $x = 0,75 \cdot 65000 = 48750$ (€) ja lasketaan veron suuruus.

$$0,34 \cdot 48750 - 1200 = 15375 \text{ (€)}$$

65 000 € osinkotuloista joutuu maksamaan veroa

$$\frac{15375}{65000} = 0,2365 \dots \approx 23,7 \%$$

Vastaus **a)** $0,34x - 1200$

b) 14 100 €

c) 23,7 %